

Záhadný Afghánistán 19. století

Kábul 1880 - 1890 – období razítkovaných známek

4-násobné, dosud nikde neuvedené tete-beche hodnoty 1 Abasi
(ze sbírky Jaromíra Petříka)

Toto vývojové období na území dnešního Afghánistánu je pro filatelisty zajímavé z několika důvodů:

- 1) Oficiálně již existoval název Afghánistán a územně již existoval tento stát v dnešním rozsahu.
- 2) Na známkách však byl uveden název Kábul, což je v rozporu s bodem 1). Sběratelé známkových zemí tudíž mohou spekulovat, pod kterou zemí tyto známky zařadit.
- 3) Známky byly tištěny ručně z razidel barvou, která je ve vodě rozpustná!
- 4) Neexistovaly žádné oficiální rozměry tiskových archů; tisklo se rozdílné množství známek na různé druhy papíru.

Najděte však několik slov k historii:

Tyto razítkované známky se začaly vydávat v roce 1880 – de islámského kápošta 1298, který je na známkách uveden nezvyklým způsobem mezi námy arabským vládním emírem Abdur Rahmánem (1880 – 1901).

Emír Abdur Rahmán

Hrobka Abdur Rahmána v Kábulu

Do velkých bojů a masakrů v letech 1876-80 se Britům podařilo Afghánistán (Království Kábul) dostat pod svou správu, avšak správu (provdězení) spíše formální, protože království vládnoucí se na místní úrovni vlády podle svého. Pro svět však patřil Afghánistán pod britskou správu a takto vystupoval i emír Abdur Rahmán. Sběrem těchto bojů byla britská vojska zničena takzvaná známka a emír v Kábulu jako pán Afghánistán se jich posvětil. Několik takzvaných známek „anglických“ známek byly tedy odvozeny do správy britského posádkového Postovní, protože se po roce 1880 objevily razítkované „arabské“ známky v čisté barvě. Po válce však došlo k obnovení posádkového styku a bylo třeba posádkových známek.

Nejjednodušší a nejrychlejší bylo zhotovení obyčejných razidel, protože „výroba“ ručně tištěných známek nevyžadovala žádnou kvalifikaci a technické prostředky tiskárny. Tato razidla byla vyryta buď do mědi nebo mosazi. Jednalo se o 3 nominály:

1 abasi, 2 abasi a 1 rupie, přičemž 2 razidla pro 1 abasi měla průměr vnější kroužnice 26 mm a 28 mm (tedy dva typy), pro 2 abasi průměr 27 mm, pro 1 rupii průměr 26 mm (vyobrazení viz v pravém sloupci).

Byl na nich vyryt nápis: „Známka Měsíčního měsíce království Kábul“, dále kápošta 1298 a správně razítkované měsíčního kábulu nominální hodnota. Zde stejně dochází k nepřesnosti, totiž jak vládní Afghánistán jako vládní – emír (tedy Království Kábul) a jak byl se světa již proslaven název Afghánistán.

1 abasi 26 mm

1 abasi 28 mm

2 abasi 27 mm

1 rupie 26 mm

Unikátní světoznámý 19blok známek nominálu 1 abasi (největší dochovaný blok a jedna z největších rarit afghánských výplatních známek). Unikátností srovnatelný např. s celým stokosovým tiskovým archem novinových známek rakouského Modrého Merkura ze sbírky Ottavia Arlenghi z Itálie. Tedy na afghánské poměry větší rarita než naše největší rarita – 80blok Modrého Merkura v pražském Poštovním muzeu.

(zvětšeno – ze sbírky Jaromíra Petříka)

(Pokračování na následujících stranách)
Merkur-Revue 2/2012